

જુનાગઢ જિલ્લો

- ❖ ક્ષેત્રફળ :- ૮,૭૬૨ ચો. કિમી.
- ❖ સીમાઓ :- જુનાગઢની આજુબાજુ દક્ષિણમાં ગીર સોમનાથ અને અરબી સમુદ્ર ,ઉત્તરે રાજકોટ, પૂર્વમાં પોરબંદર અને પશ્ચિમમાં અમરેલી જિલ્લા આવેલા છે.
- ❖ સ્થાપના :- ૧૯૬૦
- ❖ વિધાનસભાની કુલ સીટો :- ૪ માણાવદર, જુનાગઢ, વિસાવદર, માંગરોળ
- ❖ વસ્તી :- ૧૫,૨૫,૬૦૫ (૨૦૧૧)
- ❖ વસ્તી ગીચતા :- ૩૧૧ એક ચો.કિમી (વ્યક્તિ દીઠ)
- ❖ સ્ત્રી પુરૂષ પ્રમાણ :- ૯૫૩(દર હજારે)
- ❖ સાક્ષરતા :- ૭૫.૮૦%
- ❖ મુખ્ય મથક :- જુનાગઢ
- ❖ ગામડાઓ :- ૯૬૯
- ❖ તાલુકાઓ:-(૦૮) (1)જુનાગઢ(2)માણાવદર(3) વંથળી (4)ભેંસાણ (5) વિસાવદર(6) શેરગઢ
(7) મેંદરડા (8) બીલખા

- ❖ તાલુકા પંચાયતની સીટો અને બેઠકો :- ૯ (કુલ બેઠકો:- ૧૫૮)
(જૂનાગઢ-૧૮,ભેંસાણ- ૧૬, કેશોદ-૧૮,માળીયા-હડિયા-૨૦, માણાવદર-૧૬,માંગરોળ-૨૦, મેંદરડા-૧૬ . વંથલી- ૧૮ અને વિસાવદર-૧૮),
- ❖ જિલ્લા પંચાયત સીટ :- ૩૦ (કોંગ્રેસ- ૨૭, ભાજપ-૩)
- ❖ જિલ્લા પંચાયત પ્રમુખ :-
- ❖ જિલ્લા પંચાયત ઉપપ્રમુખ :-
- ❖ નગરપાલિકાઓ અને વોર્ડ :-૧(બેઠકો-૩૬)(કેશોદ- ૯)(ભાજપ-૨૩, કોંગ્રેસ-૧૨,અન્ય-૧)
- ❖ મુખ્ય શહેર :- જુનાગઢ,
- ❖ હવાઈ મથક :- કેશોદ
- ❖ આરટીઓ નંબર:- GJ-11
- ❖ પર્વતો :- ગિરનાર
- ❖ તળાવ :- સુદર્શન તળાવ
- ❖ નદીઓ :- ઓઝત, હિરણ, સરસ્વતી, શિંગવડો, મચ્છુ, છાસી, માલશ, ઉબેણ, મધુવતી
- ❖ વાવ :- અડીકડીની વાવ, ઉપરકોટની વાવ
- ❖ કુંડ :- કમલકુંડ, દામોદર કુંડ,રેવતીકુંડ
- ❖ બંદરો:- માંગરોળ અને ચોરવાડ
- ❖ અભ્યારણ્ય :- સાસણગીર અભ્યારણ્ય (સિંહો),બરડો
- ❖ નેશનલ પાર્ક :- ગીર નેશનલ પાર્ક
- ❖ વિહારધામ :- અહમદપુર માંડવી
- ❖ મુખ્ય પાકો :- મગફળી, કેરી, જુવાર, તલ, કપાસ, બાજરી, નારિયેળ, ચીકુ
- ❖ ઉદ્યોગો :- મત્સ્ય ઉદ્યોગ, સિમેન્ટ, સોડાએશ, ખાંડ
- ❖ ખનીજ :- સફેદ પથ્થર, ચુનાનો પથ્થર
- ❖ જોવાલાયક સ્થળો:અશોકનો શિલાલેખ, અડીકડી વાવ, સક્કર બાગ, ઝૂ નવઘણ કુવો, ખાપરા કો ડિયાનો મહેલ, કૃષિ કોલેજ, દામોદર કુંડ, નરસિંહ મહેતાનો ચોરો , ગિરનાર, અહમદપુર માંડવી વિહાર, દરબાર મ્યુઝીયમ હોલ, સાસણગીર અભ્યારણ, તુલશીશ્યામ, સતાધાર, હોલી ડે કેમ્પ-ચોરવાડ, મીરાં દાતારની દરગાહ, ગાયત્રી મંદિર,ખેંગારનો મહેલ ,રાણકદેવીનો મહેલ,સક્કરબાગ સંગ્રહાલય નથ્યુરામ શર્મા આશ્રમ-બીલખા.

વિશેષ નોંધ :

- ❖ સુદર્શન તળાવનું બાંધકામ ચંદ્રગુપ્ત સુબાપુષ્પ ગુપ્તે બંધાવ્યું હતું.
- ❖ ગુજરાતનો સૌથી ઉંચો ડુંગર ગિરનાર છે.
- ❖ મહાશિવરાત્રીના દિવસે ભવનાથનો મેળો જૂનાગઢમાં ભરાય છે.

- ❖ જૂનાગઢમાં સૌથી વધુ ઉત્પાદન મગફળીનું થાય છે. જુનાગઢમાં મગફળી રાષ્ટ્રીય સંશોધન કેન્દ્ર આવેલું છે.
- ❖ અહીંનું સાસણગીરનું અભ્યારણ સમગ્ર એશિયામાં સિંહોનું એકમાત્ર નિવાસસ્થાન છે.
- ❖ તુલશીશ્યામમાં ગરમ પાણીના કુંડ છે.
- ❖ માંગરોળ નારિયેલ માટે પ્રખ્યાત છે. તથા નાગરવેલના પાનની ખેતી પણ થાય છે.
- ❖ અહમદપુર માંડવી વિહાર ધામ છે.
- ❖ ચોરવાડ એ 'લીલી નાઘેર' પ્રદેશ તરીકે જાણીતો છે.
- ❖ જુનાગઢ અને કેશોદની કેસર કેરી ભારતમાં પ્રખ્યાત છે.
- ❖ જુનાગઢ જીલ્લો ખેતીવાડીની દ્રષ્ટીએ સમૃદ્ધ છે.
- ❖ ગિરનાર ગુજરાતનો સૌથી ઉંચો ૧૧૧૭મી ની ઊંચાઈ ધરાવે છે. દત્તાત્રેય સૌથી ઊંચું ગોરખનાથ શિખર છે. તળેટીથી દત્તાત્રેય સુધીના ૧૨૦૦૦ પગથીયા આવેલા છે. તળેટીમાં ભવનાથ મંદિર, દામોદર કુંડ તથા અશોકના શિલાલેખ છે.
- ❖ જુનાગઢ ગુજરાતી કવિ નરસિંહ મહેતાની જન્મભૂમિ છે, સૌરાષ્ટ્રનું સૌથી પ્રાચીન નગર છે.